

عنوان مقاله:

تئوری بنیادی افول قنات در ایران

محل انتشار:

سمپوزیوم ملی قنات بلده فردوس (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

محمد حجی پور - دکترای جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، گروه جغرافیا، دانشگاه بیرجند

جواد میکانیکی - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، گروه جغرافیا، دانشگاه بیرجند

خلاصه مقاله:

همواره در ایران کاریز دارای نقش و جایگاه ویژه ای در اقتصاد روستایی و به ویژه تولیدات کشاورزی بوده است، به گونه ای که بنیان زیست و سکونتگاه ها را در کشور بنا نهاده است. تحولات کنونی قنات ها حاکی از جریان افول آن در فضای جغرافیایی کشور بوده که سالیان مدیدی است استمرار دارد. در مجموع تغییرات حادث شده و تلاش های شناختی صورت گرفته، این پرسش اساسی مطرح می شود که نظریه بنیادی توجیه کننده ی افول قنات در ایران کدام است این پژوهش به لحاظ هدف بنیادی و از حیث ماهیت و روش در زمره ی تحقیقات توصیفی تحلیلی - قرار دارد. داده ها از طریق مطالعات اسنادی و مصاحبه های هدفمند و نیمه ساختار یافته با روستائیان در استان های مختلف کشور به دست آمده است. تجزیه و تحلیل دادهها به کمک روش تئوری زمینه ای انجام شده است. نتایج گویای این است که جریان افول کاریز در ایران متأثر از عناصر و پیشران های متعددی است که به لحاظ سرمنشا به دو دسته ی فنی و فضایی تقسیم می گردد. عوامل فضایی نیز به لحاظ مقیاس، برخی از قلمرو استقرار قنات نشات گرفته و برخی دارای مقیاس ملی و سرزمینی است. در نهایت امر بایستی اذعان نمود افول قنات در ایران معلول شبکه ی درهم تنیده ای از عوامل است که کماکان برهم کنشی در جهت زوال بیشتر قنات ها دارد.

کلمات کلیدی:

توسعه اقتصادی، آنتروپوژنیک، تحولات فضایی، منابع آب زیرزمینی، قنات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1015430>

